

Hänvisning

Enligt sändlista

Kontaktperson

Knut Lönnroth, +358 18 25 000 (vxl)

E-post: knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

Landskapsregeringens beslut om att stänga årskurs 7-9 i alla grundskolor på Åland

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att stänga årskurs 7-9 i alla grundskolor på Åland under perioden 1.3.2021-12.3.2021.

Om en grundskola på Åland redan har helt eller delvis stängts under ovanstående tidsperiod på grund av beslut fattade av Ålands hälso- och sjukvård med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar, ska det beslutet fortsätta att följas. Om ett sådant beslut från Ålands hälso- och sjukvård slutar att gälla under ovanstående tidsperiod ska landskapsregeringens beslut omedelbart följas.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Landskapsregeringen har 30.10.2020 antagit en handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256) som har utarbetats i samråd med Ålands hälso- och sjukvård. Handlingsplanen innehåller vägledande definitioner av epidemifaser och planerade åtgärder för de olika epidemifaserna. Handlingsplanen har reviderats 26.11.2020 och 28.1.2021.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag. Social- och hälsovårdsministeriet är i detta sammanhang att betrakta som en riksmyndighet och Ålands landskapsregering ansvarar därför för motsvarande uppgifter på Åland.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt 3 mom. i nämnda paragraf får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Viruset cirkulerar fortfarande både i Finland och annanstans i världen och största delen av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, spårning av smittkedjor, isolering av insjuknade och karantän för exponerade kan man till viss del, men inte helt, bromsa spridningen av sjukdomen.

Epidemisituationen på Åland har försämrats snabbt under de senaste två veckorna. Under vecka sex och sju konstaterades 58 fall på Åland, motsvarande en 14-dagarsincidens på 193 / 100 000. Bland dessa fall fanns två där samhällssmitta inte kunnat uteslutas. De flesta av de smittade är i skolåldern. Smittspridning har skett i skolor och såväl elever som lärare har smittats. Flera hundra elever och personal har exponerats och satts i karantän enligt smittskyddslagen. Ansvarig smittskyddsläkare har temporärt stängt två skolor där det funnits bekräftad smittspridning. Exponering och smittspridning till elever även i andra skolor är sannolik. Sannolikheten för fortsatt smittspridning inom skolorna bedöms särskilt hög inom årskurs 7-9 på grund av större klasser, mer blandade klasser och fler lärare per klass. En ytterligare riskfaktor är att många personer, inklusive skolelever, förväntas återvända från resor utanför Åland efter sportlovet som pågår vecka 8.

Åland är för närvarande i en epidemisituation som är betydligt värre än vad som bedömts motsvarande tillräckligt för inträde i spridningsfasen. Samarbetsgruppen har därför bedömt att det är nödvändigt att införa kraftfullare åtgärder än vad som listats för spridningsfasen i handlingsplanen. Med tanke på omfattande exponeringar och bekräftad smittspridning i skolor bedöms det som nödvändigt att temporärt stänga samtliga

högstadiet på Åland. Detta är helt i linje med handlingsplanens principer för planerade åtgärder för respektive fas. Handlingsplanen anger bland annat att "Vid en mer omfattande smittspridning där smittan och/eller förekomsten av samhällssmitta är betydligt högre än de gränsvärden som satts för spridningsfasen kan ytterligare rekommendationer eller tvingande begränsningar komma i fråga än vad som listats under spridningsfasen".

Enligt den av landskapsregeringen 28.1.2021 reviderade handlingsplanen på Åland bör i spridningsfasen dessutom samtliga verksamheter inom barnomsorg och grundskola följa de rådande anvisningarna från landskapsregeringen och Undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd (anvisning från 21.9.2020).

Detta beslut är nödvändigt för att fortsätta bromsa spridningen av sjukdomen covid-19.

Bestämmelser om kommunernas skyldighet att fatta beslut om övergång till distansundervisning finns i 9a § i del III i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

Landskapsregeringen har under den mycket brådskande beredningen av beslutet inhämtat synpunkter från Mariehamns Stad, Ålands kommunförbund och anordnat ett informationsmöte med skolledningarna på Åland.

Tillämpade lagrum

- 30 § 9 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland
- 1, 8, 58 och 91 §§ lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016)
- 1 och 5 §§ statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017)
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)
- 28 § förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland

Ändringsökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen för Åland får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besväransvisning är bifogad.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

BILAGOR	Besvärsanvisning
FÖR KÄNNEDOM	Ålands kommunförbund, info@kommun.ax Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, kirjaamo@valvira.fi Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi
SÄNDLISTA	Grundskolor på Åland, grundskolor@utbildning.ax Kommuner på Åland, namnderochforbundsstyrelser@utbildning.ax